

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/176/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7917212287
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hrabovecká
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7917212287.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marianny Hraboveckej a členiek senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a JUDr. Ludviky Bodnárovej vo veci starostlivosti súdu o maloletú W. X. nar. XX.XX.XXXX zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov dieťaťa rodičov R. X. nar. X.X.XXXX bývajúcej v D. nad N. na C. XXX/XX a F. X. nar. XX.X.XXXX trvale bývajúceho v Q. XXX t.č. v X. na W. č. XXXX/XX v konaní o zvýšenie výživného o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Trebišov z 15.2.2019 č.k. 8P 168/2017-145 takto

rozhodol:

M e n í rozsudok tak, že zvyšuje výživné určené rozsudkom Okresného súdu Trebišov z 19.6.2013 č.k. 16P/97/2013-98 od otca pre mal. W. X. nar. XX.XX.XXXX zo 150,- € na 200,- € mesačne od 5.9.2017 do budúca, ktoré výživné je otec povinný prispievať vždy do 15. dňa v mesiaci dopredu matke maloletej.

Z r u š u j e rozsudok vo výroku o dlžnom výživnom a v rozsahu zrušenia vracia vec na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom z 15.2.2019 č.k. 8P 168/2017-145 zvýšil výživné od otca pre maloletú W. X. nar. XX.XX.XXXX zo sumy 150 Eur mesačne na sumu 170 Eur mesačne od 5.9.2017, ktoré výživné otec je povinný prispievať k rukám matky vždy do 25-teho dňa toho ktorého mesiaca dopredu, čím zmenil rozsudok Okresného súdu Trebišov z 19.6.2013 č.k. 16P 97/2013-98 vo výroku o výživnom. Dlžné výživné 340 Eur za obdobie od 5.9.2017 do 31.1.2019 povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 30 Eur od 1.2.2019 spolu s bežným výživným k rukám matky dieťaťa.

2. Rozhodol tak na základe zistenia, že rozsudkom Okresného súdu Trebišov z 19.6.2013 č. k. 16P 97/2013-98 otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletej W. 150 Eur mesačne. V čase tejto úpravy výživného maloletá W. navštevovala druhý ročník základnej školy a príjem otca bol 990 Eur, kým matka bola bez pracovného pomeru a ani jeden z rodičov nemal inú vyživovaciu povinnosť. V súčasnosti maloletá W. navštevuje osemročné gymnázium a zvýšené výdavky súvisia aj s tým, že pre skoliózu chrbtice (nosí korzet) je vedená v ortopedickej ambulancii a od rozvodu manželstva rodičov pretrvávajú u nej stavy úzkosti. Matka maloletej pracovala v C. spoločnosti V. v roku 2017 a pracovný pomer jej skončil uplynutím doby, následne bola evidovaná na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Trebišove od 31.1.2018 do 12.6.2018, kedy sa zamestnala v spoločnosti W. V. a jej čistý mesačný príjem je 750 Eur. Otec maloletej žije v spoločnej domácnosti s partnerkou F. X. a jej dcérou od roku 2009 v byte, vlastníkom ktorého je otcova partnerka. Otec aj v súčasnosti pracuje ako vojak z povolania a jeho čistý mesačný príjem v roku 2018 bol 1.100 Eur a v roku 2019 jeho príjem predstavuje 1.300 Eur vrátane príspevku na bývanie, ktorý sa pohybuje od 265 Eur v roku 2017 do súčasných 294 Eur. Rodičia naďalej majú vyživovaciu povinnosť iba voči maloletej W.. Zistený skutkový stav posúdil a rozhodol podľa § 62, § 65 a § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že zmena pomerov na strane maloletej W. odôvodňuje zvýšenie výživného na 170 Eur mesačne od podania návrhu matky na

zvýšenie výživného, t.j. 5.9.2017 a takto určené výživné rovnako zodpovedá zárobkovým schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca. Rovnako zohľadnil zmenu pomerov na strane matky, ktorá je zamestnaná s príjmom 750 Eur mesačne. Dlhé výživné vypočítal ako rozdiel medzi pôvodne určeným výživným 150 Eur mesačne a výživným určeným terajším rozhodnutím 170 Eur mesačne za obdobie od 5.9.2017 do 31.1.2019. Rozhodnutie o spôsobe zaplataenia dluhu na výživnom neodôvodnil.

3. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletej s návrhom, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a zvýšil výživné na 250 Eur mesačne. Žiadala o dôkladné prešetrenie príjmu odporcovkej partnerky, ktorá podľa jej informácií má mesačný príjem minimálne 2.000 Eur. Maloletá v čase pobytu u otca videla ich fotky z viacerých dovoleniek, ktoré absolvovali viackrát ročne a luxusnejšie zariadený trojizbový byt, v ktorom vychováva nevlastnú dcéru (partnerkina dcéra). Poukázala na zvýšené náklady súvisiace s ošatením dcéry, ktorá je chorľavá (náklady na cestovanie za lekármi, lieky a vitamíny) a tiež náklady súvisiace za menšie školské výlety, teda nemožno súhlasiť s tvrdením otca, že od roku 2013 sa pomery dieťaťa nezmenili. Dcéra jej rozprávala, že otec žije v luxusných podmienkach, každý z rodiny má svoj notebook a jeho nevlastná dcéra sa vychľavovala, že trikrát do roka chodievajú na dovolenky a aké drahé šatstvo jej kupujú. Tiež uviedla, že s priateľom nežije v spoločnej domácnosti a ten jej iba občas zaplatí 3 Eur za solárium alebo nechty 10 Eur. Svoj názor vyjadrila otázkou, či nemá nárok takisto aj vlastná dcéra na luxus od otca, ako nevlastná dcéra?

4. Otec maloletej vo vyjadrení nesúhlasil s odvolaním matky a žiadal, aby odvolací súd ho ako nedôvodný zamietol. Uviedol, že príjem partnerky cca 380 Eur mesačne bol vypočítaný z jej daňového priznania a tiež na to, že otec na jej dcéru S. platí výživné 70 Eur a dobrovoľne vreckové 30 Eur a je prijatá na vysokoškolské štúdium. Nie je pravdou, že viackrát ročne chodia na dovolenky, pretože im to pracovný čas nedovoľuje a je zarážajúce, že sa na to matka odvoláva, keďže odmietala maloletú W. po jeho žiadostiach s nimi niekde pustiť pod rôznymi zámienkami. Príjem matky je cca 750 Eur, poberá prídavok na dieťa 23,68 Eur, prispieva na dieťa 150 Eur a matku dotuje aj priateľ pracujúci na železnici a z dôvodu, že matka pracuje na zmeny, W. sa stravuje u starých rodičov, preto výživné určené okresným súdom je postačujúce na živobytie maloletej dcéry.

5. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca zotrvala na dôvodoch svojho odvolania a dodala, že dcéru iba raz mohla zobrať na dovolenku k moru, ktorý pobyt doporučil aj lekár. Maloletá odmieta chodiť na dovolenky s otcovou rodinou a preto by jej otec mal dovolenku zaplatiť. Poukázala aj na to, že otec spláca pôžičku 320 Eur mesačne, ktorú si zobral vo výške 43.000 Eur na byt, ktorého nie je majiteľom. Žiadala, aby súd jej odvolaciemu návrhu na zvýšenie výživného na 250 Eur mesačne vyhovel.

6. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky konštatoval, že jej odvolanie nespĺňa zákonom predpísané náležitosti a v ostatnej časti zotrval na skutočnostiach uvedených vo vyjadrení k odvolaniu.

7. Ďalšie vyjadrenia zo strany účastníkov podané neboli.

8. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

10. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom v § 66 CMP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutočný stav (§ 25 a § 36 CMP), ale nesprávne ho posúdil podľa zákonných ustanovení Zákona o rodine o vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, pretože nesprávne vyhodnotil schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami maloletej W..

11. Súd prvej inštancie vykonal všetky dôkazy významné pre rozhodnutie o výživnom, správne a dostatočne zistil skutočný stav veci, ale jeho rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení, ktoré spočíva v tom, že správne zvolenú právnu normu nesprávne interpretoval. Na základe toho, že súd prvej inštancie správne a dostatočne zistil skutočný stav veci, nebolo potrebné, aby odvolací súd zopakoval alebo doplnil dokazovanie, ale pri rozhodovaní o výživnom bol viazaný skutkovým stavom

zisteným prvostupňovým súdom tvoriacim podklad pre rozhodnutie v danej veci (§ 383 CSP), preto zmenil rozsudok súdu prvej inštancie o výživnom podľa § 388 CSP tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

12. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa ods. 2 tohto zákonného ustanovenia, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Podľa ods. 4 vety prvej tohto zákonného ustanovenia, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Podľa ods. 5 tohto zákonného ustanovenia, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

13. Podľa § 75 ods. 1 vety prvej Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

14. Odvolací súd zdôrazňuje, že v prípade určenia výživného (zmeny výživného) od rodiča pre maloleté dieťa, musí byť zachovaný princíp ochrany záujmov maloletého dieťaťa, kedy je súd povinný vychádzať z čl. 27 Dohovoru o právach dieťaťa zverejnený v Zbierke zákonov ako oznámenie FMZV pod č. 104/1991, z ktorého vyplýva, že sa má prihliadať na právo každého dieťaťa na životnú úroveň potrebnú pre jeho telesný, duševný a duchovný vývoj a pri skúmaní potrieb oprávneného dieťaťa je potrebné vziať do úvahy nielen potreby obvyklé, pravidelne sa vyskytujúce pre potreby jeho všestranného vývoja, ale aj potreby prospešné pre jeho budúci všestranný vývoj, ako sú záľuby a záujmy dieťaťa, podpora nadania dieťaťa na prípravu na budúce povolanie a tiež potreby súvisiace so zhoršeným zdravotným stavom, teda aj potreby nepravidelné a náhodné.

15. Odvolací súd dôsledným porovnaním pomerov v čase predchádzajúcej úpravy výživného s pomermi existujúcimi v čase terajšieho rozhodovania dospel k presvedčeniu, že výživné 200 Eur mesačne od podania návrhu matky, t.j. 5.9.2017 je primerané zárobkovým schopnostiam a možnostiam otca, ktorý nemá inú vyživovaciu povinnosť, ako aj odôvodneným potrebám maloletej W., ktorá je študentkou osemročného gymnázia. Odvolací súd tiež poukazuje na tzv. valorizačnú klauzulu obsiahnutú v § 78 ods. 3 Zákona o rodine, ktorá ukladá súdu, aby v prípade, ak rozhoduje o zmene pomerov, zohľadnil aj zmenu výšky (vývoj) životných nákladov. Výška životných nákladov je zrejmá napr. z cien spotrebného koša, z miery inflácie, resp. iných ekonomických ukazovateľov. Táto povinnosť súdu je obligatórna. Z § 78 ods. 3 Zákona o rodine vyplýva, že vývoj životných nákladov je objektívna okolnosť, ktorá by aj sama o sebe mohla odôvodniť zvýšenie výživného a to aj za situácie, keď príjem povinného rodiča sa nezmenil.

16. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť k argumentácii rodičov, že pomery matky sú v tomto prípade bez právneho významu vo vzťahu k rozsahu vyživovacej povinnosti otca, pretože matka sa osobne stará o maloletú W. a dobrovoľne si plní svoju vyživovaciu povinnosť voči nej, pričom je podiel na výživnom je porovnateľný s podielom otca vychádzajúc z rozsahu odôvodnených potrieb maloletej, ktorá je študentkou osemročného gymnázia (má 14 rokov). Príjem otcovej partnerky, s ktorou zdieľa spoločnú domácnosť, nie je pre rozhodnutie o výživnom bezprostredne relevantný, má len informatívny charakter pre posúdenie pomerov otca z pohľadu podielu partnerky na úhrade nákladov spoločnej domácnosti, pretože jej vyživovacia povinnosť k partnerovmu dieťaťu zásadne nevzniká, rovnako, ako nevzniká ani otcovi maloletej W. vyživovacia povinnosť k partnerkinej dcére. S poukazom na § 62 ods. 2 Zákona o rodine dodáva, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť a prispeje v primeranej miere na potreby svojho dieťaťa. Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich vlastných potrieb. V tejto súvislosti eventuálna argumentácia otca vo vzťahu k povinnosti vyplývajúcej z úverovej zmluvy, nemá relevanciu pre rozhodovanie o výživnom (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine), preto sa ňou odvolací súd nezaoberal.

17. Odvolací súd na základe vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že výživné 200 Eur mesačne pre maloletú W. reflektuje na zistené podstatné a trvalé zmeny pomerov všetkých účastníkov konania a zároveň zodpovedá zákonným kritériám určovania rozsahu vyživovacej povinnosti otca k maloletej W., preto zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a zaviazal otca prispievať na výživu maloletej 200 Eur mesačne od podania návrhu matky na zvýšenie výživného.

18. Odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o dlžnom výživnom a spôsobe jeho zaplataenia podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP a podľa § 391 CSP v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie so zreteľom na to, že rozhodnutím odvolacieho súdu bol zmenený rozsah vyživovacej povinnosti otca k maloletej W. a odvolací súd nemá poznatky o tom, či a v akom rozsahu otec platil výživné po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie, keďže rozhodnutie je predbežné vykonateľné a navyše, ak by o dlžnom výživnom a spôsobe jeho zaplataenia rozhodol na základe nových skutočností zistených v odvolacom konaní, odňal by tak účastníkom konania možnosť konať pred súdom a využiť právo podať odvolanie proti jeho rozhodnutiu. Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvej inštancie dôsledne zistiť rozsah plnenia vyživovacej povinnosti otca k maloletej W. za rozhodné obdobie, t.j. od 5.9.2017 do rozhodnutia prvoinštančného súdu, ako aj o spôsobe jeho zaplataenia v súlade s § 232 ods. 3 CSP, že lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku a súd môže len v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu splatnosti. Bude povinnosťou súdu prvej inštancie opäť rozhodnúť o dlžnom výživnom a spôsobe jeho zaplataenia a rozhodnutie odôvodniť tak, aby zodpovedalo požiadavkám vyplývajúcim z § 220 ods. 2 CSP, teda aby jeho závery boli logicky správne, presvedčivé a spätne preskúmateľné.

19. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 3 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).